

EL - MÂCİD

El-Mâcid, Allah-ü Âzîmüŝŝan'ın esmâ-i ilâhisinden bir ism-i ŝerifleridir. Kadri, şanı yüce, kerem ve semahati bol anlamlarına gelir.

Bu ism-i ilâhi, diğer esma-i ilâhî gibi cümle kâinat ve mahlûkata ve bütûn canlılara ŝamil ise de en ziyade müminlere ve hassaten mana yönüyle müminlerin takva ehline tecelli eder, denebilir.

Diğer pek çok esma-i ilâhî gibi bu ism-i ilâhî de hem madde hem de mana yönlü iki kanaldan tecelli eder. Mana yönünde bakıldığı zaman görülen o ki, Kur'an-ı Âzîmüŝŝan'da beyan edilerek o Yüce Mevlâ'nın nasıl bir kerem sahibi Vehhab olduğunu, rahmetinin engin, Vasî olduğunu anlıyoruz ki yapılan her bir salih amele büyük vaadlerde bulunması o Ganî Melik'in aynı zamanda El-Mâcid olduğunu bildirir. O Yüce Hâlık ki, zatını, sıfatları ve esması ile tanıtmıştır ve hiçbir ŝüpheye yer bırakmayarak her konuya açıklık getirip Kur'an-ı Âzîmüŝŝan'da bütûn sıfat ve esmasını izhar etmiştir. Kur'an-ı Âzîmüŝŝan'dan öğrendiğimize göre o yüce kerem sahibi Allah, kendisi ile aşinalığı olan kullarına keremiyle, fadlıyla ve el-Mâcid ism-i şerifiyle ve tabi ki diğer pek çok güzel isimleriyle tecelli edip, onları Âzîz ismi ile de aziz kul olma ŝerefine nail edeceğini müjdeler.

Allah'ın kerem ve semahati ifadeye sığmaz, ölçülere gelmez. Meselâ onları temiz ahlâka sahip olmaya, iyi işler yapmaya muvaffak kılar da, sonra da yaptıkları o güzel işleri, haiz oldukları seçkin vasıfları anarak sitayişlerde bulunur. ŝerefli kılar, kusurlarını affeder, kötülüklerini siler, fakat bunları anarak ifŝa ederek utandırmaz, mahcub etmez. Geçerli mazeretleri kabul eder, haklarını himaye ve müdafaa lütfunda bulunur. Sıkışık zamanlarında bilinmeyen, umulmayan, akla hayale gelmeyen yollardan yardım eder. Salâh ve saadetlerinin sebeplerini hazırlar da kulunu o saadet, selamet yollarına yönlendirir. İlhamlarla daima kuluna yardım eder, lütuflarla hayra yönlendirip ŝerden alıyor, her türlü müşkülâtlarını hal ve tasfiye eder. Nihayet onlara olan vaadlerini yerine getirir de ebedi saadete kavuşturur. Allahü Zülcelâl'in el-Mâcid ism-i ŝerifi imanlı kullara hem dünya hayatında hem de ukba hayatında tecelli edecektir. Müminin takva derecesi ve ihlâsının kuvveti nisbetinde diğer pek çok esmâ-i ilâhî gibi el-Mâcid isminin tecellisine mazhar olunacaktır. Kur'an'ın pek çok ayetlerinde bu husustan bahsedilir. İşlenen bir amele on katı ile başlayarak yedi yüz katına hatta daha ziyade kat kat ecir verileceği bildirilir ki, bu Yüce Allah'ın El-Kerîm, El-Mâcid olduğunun açık delilidir. Efendimiz (s.a.v)'in nurlu beyanlarında bu konu ile ilgili pek çok hadis-i ŝerif mevcuttur. Bunlardan birkaç misal verecek olursak, ŝöyle buyurmuştur: "Yarım hurma ile olsa dahi cehennemden korunmaya bakınız, eğer bir ŝey veremezseniz tatlı dilli olunuz." ¹ Hatta kalblerden geçen güzel bir niyete dahi sevab verileceğini Efendimiz (s.a.v) çeŝitli hadislerinde beyan ediyor. Yeter ki o niyetler, talepler, arzular, ihlâslı olup Allah-ü Zülcelâl'in nazarında kıymete ŝayan ŝeyler olsun. Bu hususta aranana en önemli ŝey ihlâstır.

"Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu görür" ² buyrulur ki, o zerre kadar ihlâslı amellere Cenab-ı Hakk, kat kat mükâfatlar vereceğini muhtelif ayetlerde beyan eder.

Bir zaman ciddi bir kuraklık olur, insanlar açlık sıkıntısı çekerler. O zamanda yaşayan bir abid yolda giderken bir kum tepesine rastlar, o kum tepesine bakarak deruni his ve arzularla "Ah, ŝu kum tepesi un olsaydı da ŝu belde halkına dağıtsaydım" diye kalbinden geçirir. Bunun üzerine zamanın peygamberine bildirilir ki, "O abide müjdele, onu bu hüsn-ü niyeti kabule ŝayan oldu, o kum tepesi un olmuş da onu dağıtmışçasına ecre nail oldu." İşte görüle o ki, takva ehli, ihlâslı abidin, arifin Rabbine, Resulü'ne karşı saygılı, edepli kulun gönlünden geçenleri dahi Mevlâ değerlendiriyor.

Efendimiz (s.a.v) tefekkürün amellerin fevkinde bir amel olduğuna işaret ederek "Bir saatlik tefekkür, altmış senelik ibadetten hayırlıdır" ³ buyuruyor ki, tefekkürün keyfiyetine göre derecesi, ecri büyüktür. Evet, insanın oturup bir saat tefekkürü ki, "ben kimim, nereden geldim, nereye gideceğim, bu âlemdeki sorumluluklarım neler?" ŝeklinde

¹ Buhari, zekât, 1; Müslim, zekât, 68

² Zilzal:7

³ Gazali, Risaletu'l-Ledunniyye, 36, 37

düşünmesi çok değerli bir amel olarak kabul görür. Çünkü böyle bir tefekkür insanı harekete geçirir ve bir yön tespitine sebep olur. Onun içindir ki tefekkür ind-i ilahide muteber bir amel olup tefekkür edenlerin pek çok hayırlara, ecirlere nail olacağını Efendimiz (s.a.v) müjdelemiştir. Bu da Mevlâ'nın nasıl Kerîm, kadri şanı büyük El-Mâcid olduğunu gösterir.

"Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır."⁴ buyurarak erhamürrahimin olan Mevlâ, yine burada da kereminin vüsatini El-Mâcid isminin zuhuratıyla beyan eder.

"Yaptıklarına karşılık olarak onlar için nice sevindirici ve göz aydınlatıcı nimetler saklandığını hiç kimse bilmez."⁵ Allah'ın sevgili kullarına hazırlamış olduğu cennet nimetlerinin dünya ölçüleriyle tarif edilemez olduğu bu ayette çok özlü bir şekilde belirtilmiş olmaktadır. Hz. Peygamber (s.a.v), Cenab-ı Hakk'ın sevgili kulları için hiçbir kulağın duymadığı, hiçbir gözün görmediği, hiçbir insanın tasavvur edemeyeceği nimetler hazırlamış olduğunu ifade etmişti. Benzeri pek çok ayetler, o yüce Hâlık'ın Adl, Ganî, Kerîm, Vehhab, Melik'ül Mübîn, Kâdir ve El-Mâcid olduğunu beyan eder. O mün'imi hakikinun bunca maddi manevi nimetleri karşısında şükürlerden aciziz. Bu ve diğer esması ile Yüce Mevlâ'nın El-Mâcid ismini bir nebze tanıyıp oluyoruz. Mevlâ'ya bu hususta şükranlarımızı arz eder, hamd-ü senalar ederiz.

Yine Yüce Allah'ın bu ismine başka bir açıdan baktığımızda görüyoruz ki, Rahman ve Rahimiyetinden dolayı kullarına çok merhamet edip şefkatle nazar eden Mevlâ, kulu günaha gömülmüş bırakmayıp, o günah necasetinde boğulmak üzere olan kulunun imdadına Tevvab, Gaffâr, Afüv, Raûf, Settâr gibi esmasıyla yetişiyor, kendini bu esmasıyla tanıtıyor ve Kadir, Muktedir olduğunu ilan ediyor ki, dilediğini af edeceğini, dilediğine bol bol ihsan ve ikramlarda bulunacağını ve bu duruma hiç kimsenin engel olamayacağını bildirerek kullara ümit mesajları, kurtuluş çareleri ve çağrılarını ile kendini tanıtıyor. Bu isimleri de gösteriyor ki, o Allah kadri şanı büyük, kerem ve semahati bol, rahmeti engin El-Mâcid'dir. Hem öyle kerem sahibi ki, işlenen Salih ameller ve hüsn-i niyetler, tefekkür ve tezekkürler bir yana pek çok günah, isyan, tuğyan içinde olup da pişman olup özür dileyen hakiki tevbe edenlerin halini değiştirip ıslah yoluna gidenlerin seyyiatını haseneye dönüştüreceğiz buyurarak lutf-u kereminin ne denli vasi olduğunu beyan eder. İşte bu açıdan da bakıldığında diyoruz ki o Allah El-Mâcid'dir.

Kula düşen Rabbi Rahîm'ini böylece biraz tanıdıktan sonra bu kerem sahibi, lütfu, ihsanı sınırsız, kullarına karşı çok merhametli, hem dünyasında hem ukbasında nimetleriyle serfiraz eden ve akla hayale gelmeyen nimetlerini bizim için hazırladığını buyurarak vaadlerde bulunan, kazanç, kurtuluş ve selamet yollarının ilmini beyan edip darü's-selamlara davet eden rahmeti sonsuz, mağfireti hudutsuz Rabbine karşı, O'nun ferman-ı ilahisine yine kendi saadeti ve selameti için karşı saygılı, edepli olmaktadır. O Yüce Allah ki cüz'î amellere külli lütuflarla karşılık vereceğini ilan ediyor, sıfatlarıyla, isimleriyle kendisini tanıtıyor. Bu durumda kula düşen, ömür sermayesini iyi değerlendirip en güzel işlerle iştigal etmektir, halen, kalen, fiilen Rabb-i Kerîm'ine şükrünü, hamdini isbat ve ilan etmektir ve böylece keremli kul olup Yüce Mevlâ'nın Kerîm ve Mâcid isimlerinin zuhuruyla saadet ehli olmaktadır ki, kul kendi şahsı için keremli olmak mecburiyetindedir. Allah'a karşı kulluk vazifelerinde, insanlarla muamelesinde daima en güzel amellerde bulunup, ahlak ve infak gibi hususlarda salih ameller işleyerek Yüce Mevlâ'nın emirlerini baş tacı yaparak seve seve ifa etmekle keremli olmaya say-u gayret etmelidir. Efendimiz (s.a.v) ve onun izini takip eden ehl-i hak, ehl-i kerem kulları kendine bir model olarak kabul edip kendini o modele uydurmaya gayret etmelidir ki Mevlâ da böyle salih kullarını keremli kılar, El-Mâcid ism-i şerifiyle tecelli eder. Dileriz Mevlâ'dan El-Mâcid isminin tecellisine mazhar aylesin.

⁴ El-Kadr:3

⁵ Secde:17